

Informasjonssøk og akademisk skriving

Bibliotekkurs ALLV301

Michael Grote
Bibliotek for humaniora
michael.grote@uib.no

Plan for kurset

Del 1: Kildesøk

- Litteraturkartlegging – hvorfor, hvor, hvordan, hva?
- Praktisk litteratursøk: Søkestrategier, søketeknikker

Del 2: Kildebruk

- Kildekritikk
- Referering: Sitat, parafrase, tekst

Litteraturkartlegging – hvorfor, hvor, hvordan, hva?

- Hvorfor søker vi forskningslitteratur, hva trenger vi den til?
- Hvor skal vi søke etter forskningslitteratur?
- Hvordan søker vi, hvilke strategier og teknikker bruker vi?
- Hva er relevant i søkeresultatet?

Litteraturkartlegging – hvorfor, hvor, hvordan, hva?

- **Hvorfor søker vi forskningslitteratur, hva trenger vi den til?**
- Hvor skal vi søke etter forskningslitteratur?
- Hvordan søker vi, hvilke strategier og teknikker bruker vi?
- Hva er relevant i søkeresultatet?

Litteraturkartlegging – hvorfor, hvor, hvordan, hva?

- Hvorfor søker vi forskningslitteratur, hva trenger vi den til?
- **Hvor skal vi søke etter forskningslitteratur?**
- Hvordan søker vi, hvilke strategier og teknikker bruker vi?
- Hva er relevant i søkeresultatet?

Hvor skal vi søke etter forskningslitteratur?

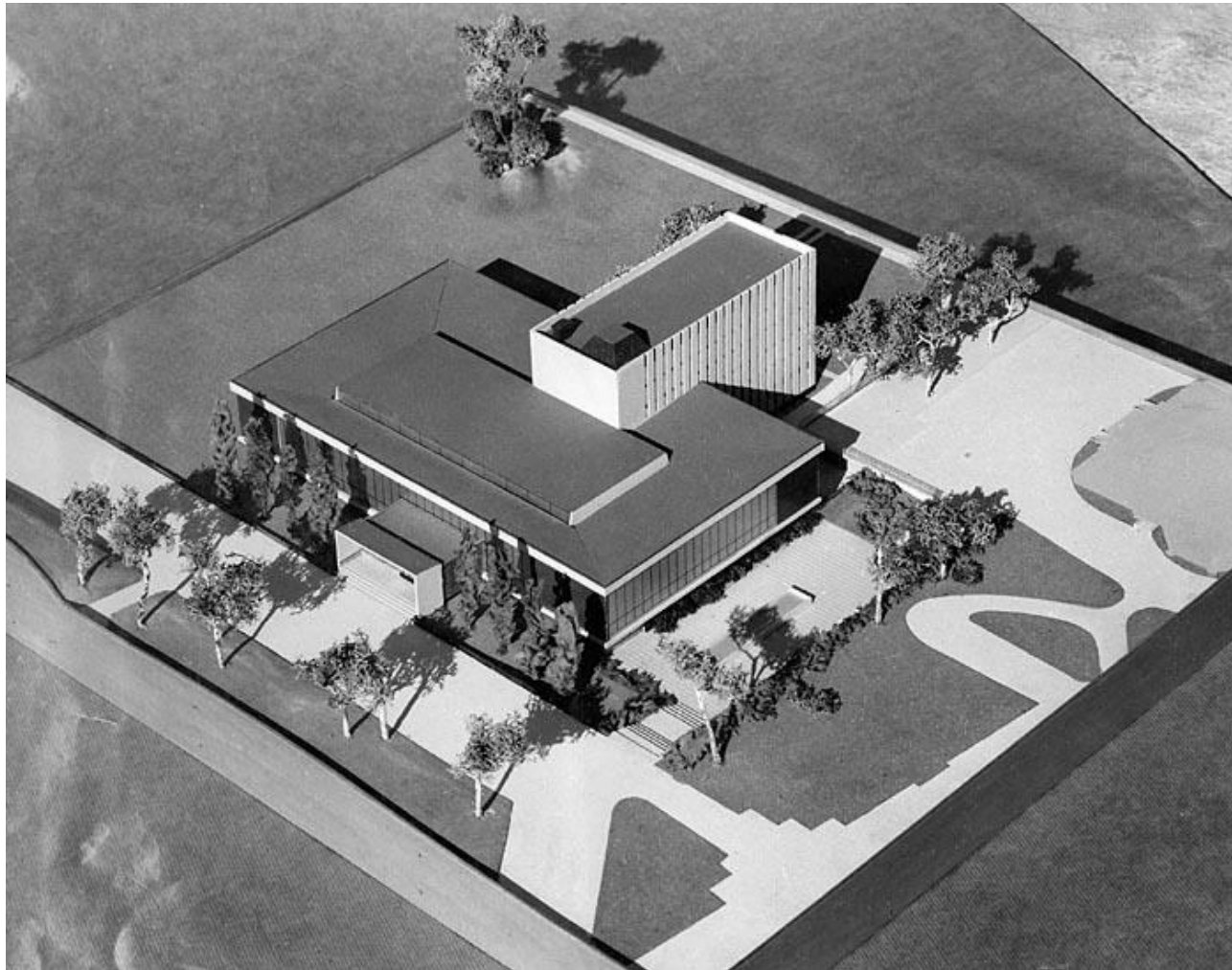

Bergen Museums bibliotek anno 1925

Arkitektmodell for Universitetsbiblioteket 1961

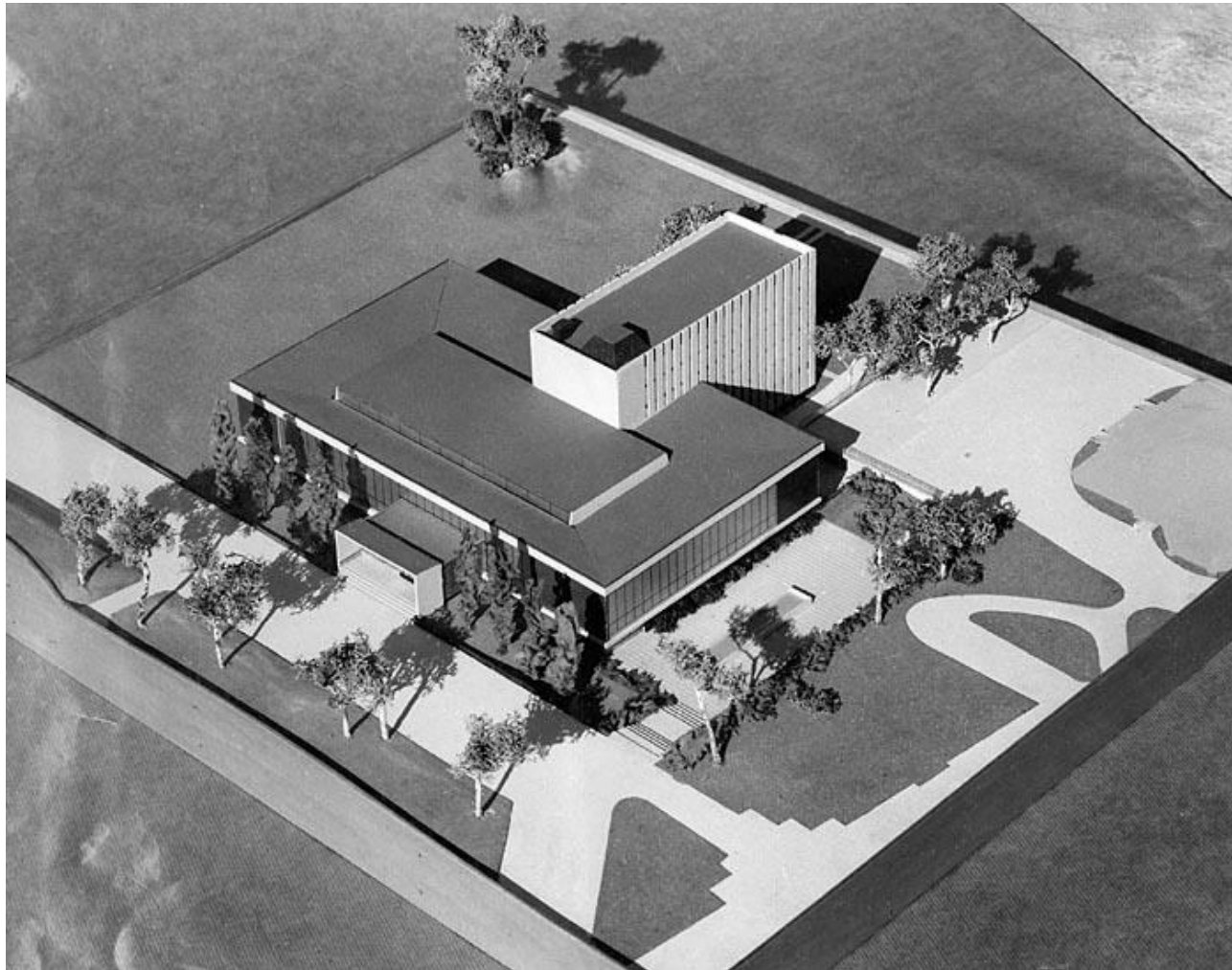

Universitetsbiblioteket som nybygg i 1961

Arkitektmodell for Universitetsbiblioteket 1961

Bokoppstilling ved Bibliotek for humaniora

Bibliotek for humaniora	Samling
4.+5. etasje	S Skjønnlitteratur
3. etasje	100 Filosofi 200 Religionsvitenskap 300 Samfunnsvitenskap
2. etasje	400 Språkvitenskap 500 Naturvitenskap 600 Teknologi 700 Kunst-, film-, teatervitenskap
1. etasje	800 Litteraturvitenskap 900 Historie
Underetasje	Z tidsskrifter

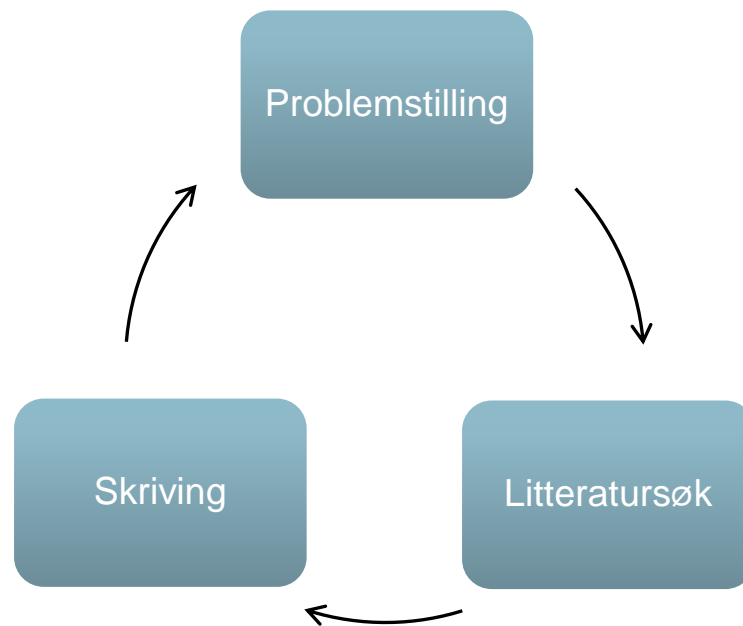
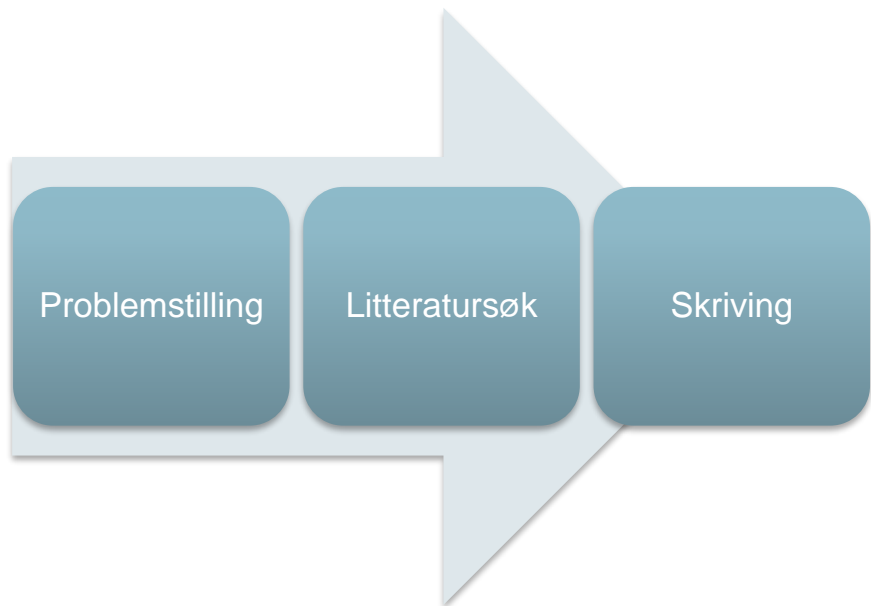

Litteraturkartlegging – hvorfor, hvor, hvordan, hva?

- Hvorfor søker vi forskningslitteratur, hva trenger vi den til?
- Hvor skal vi søke etter forskningslitteratur?
- **Hvordan søker vi, hvilke strategier og teknikker bruker vi?**

Søk og skriv?

Praktisk litteratursøk: Søkestrategier, søketeknikker

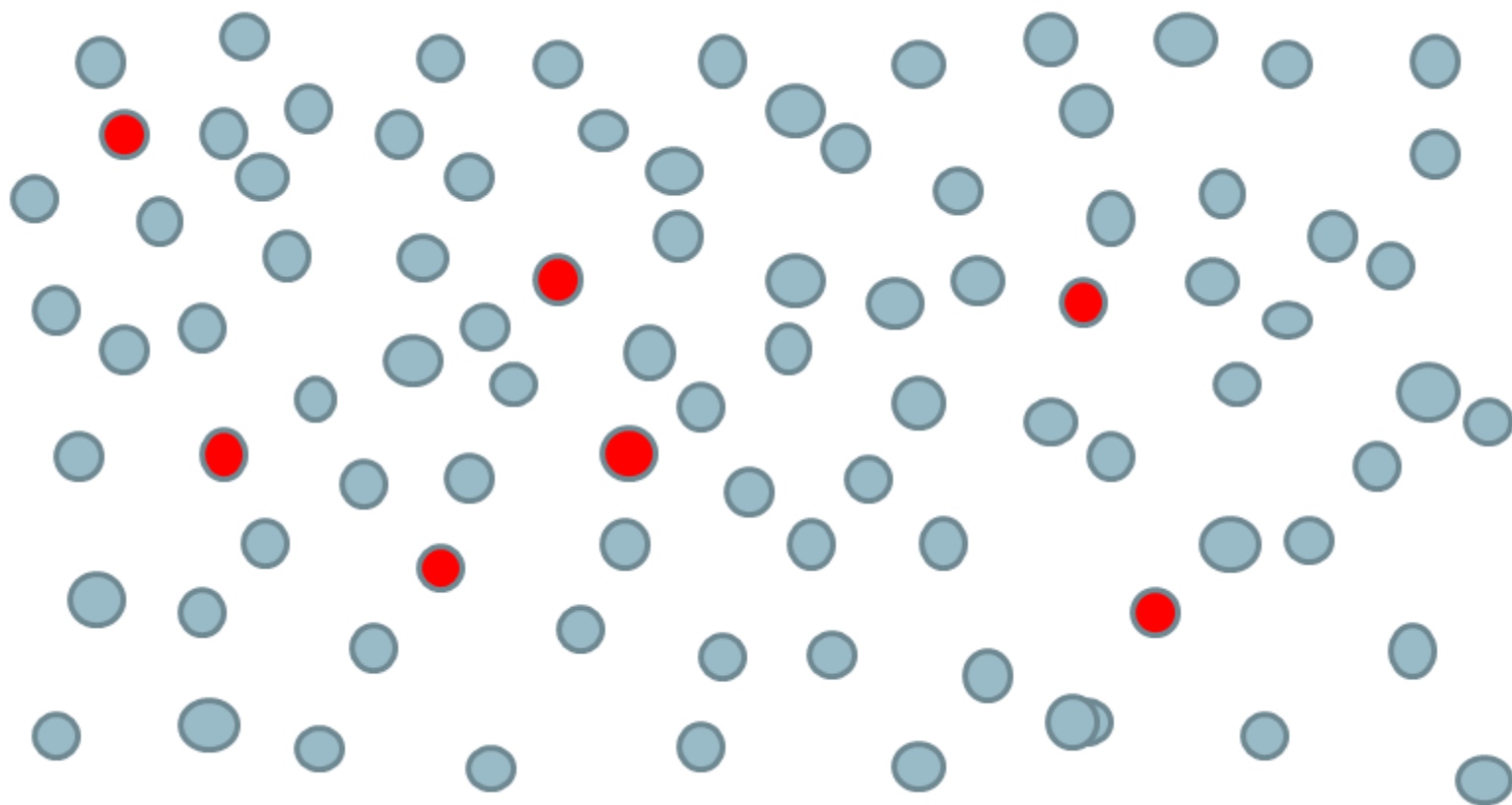
Lage en søke-strategi:

- En søkestrategi forbedrer søkeresultatet gjennom å identifisere relevante artikler i et søk.
- En søkestrategi må balansere 2 faktorer:
  - Treffkvote (antall søkeresultater)
  - Nøyaktighet (søkeresultatets kvalitet)

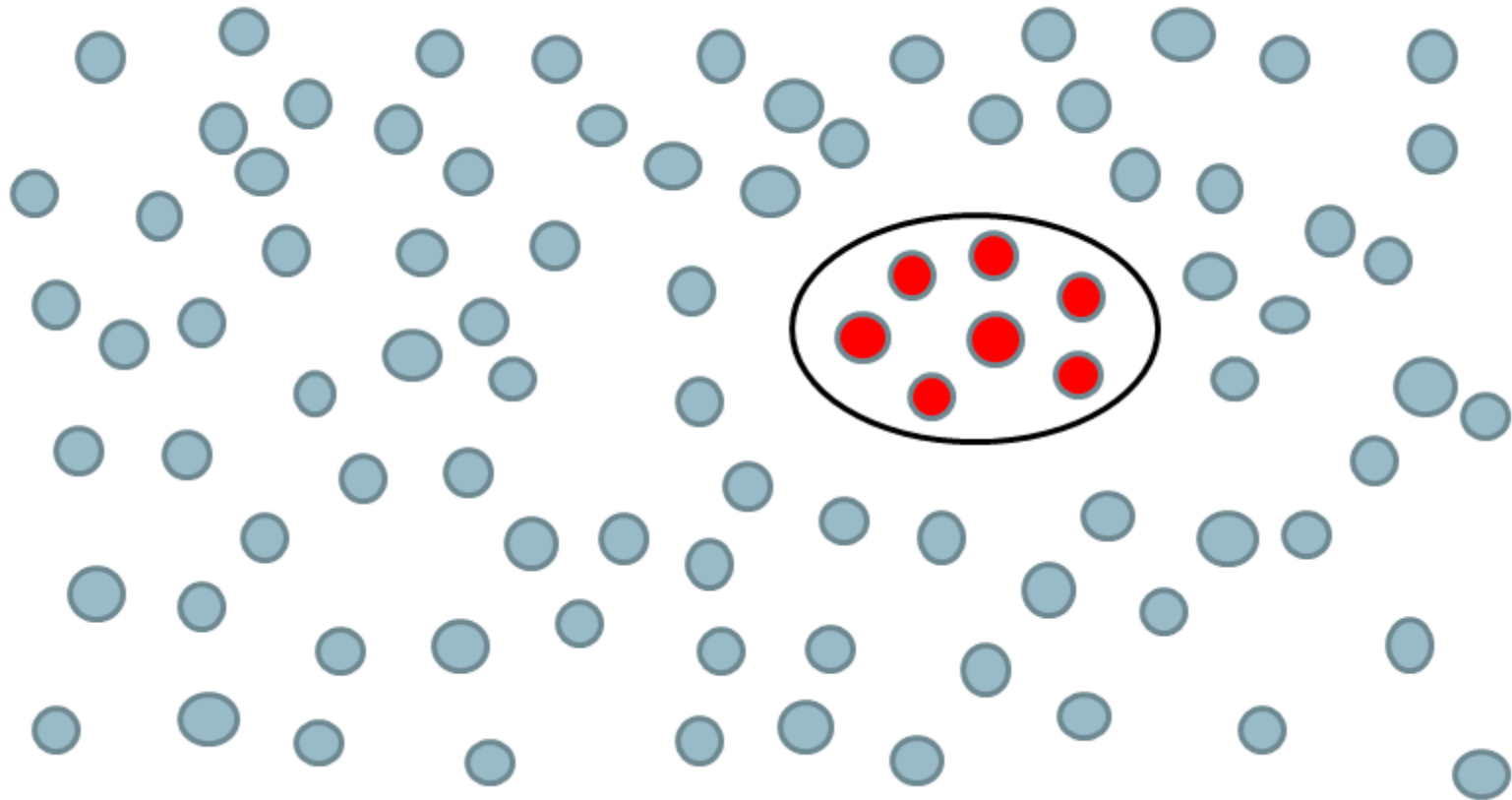

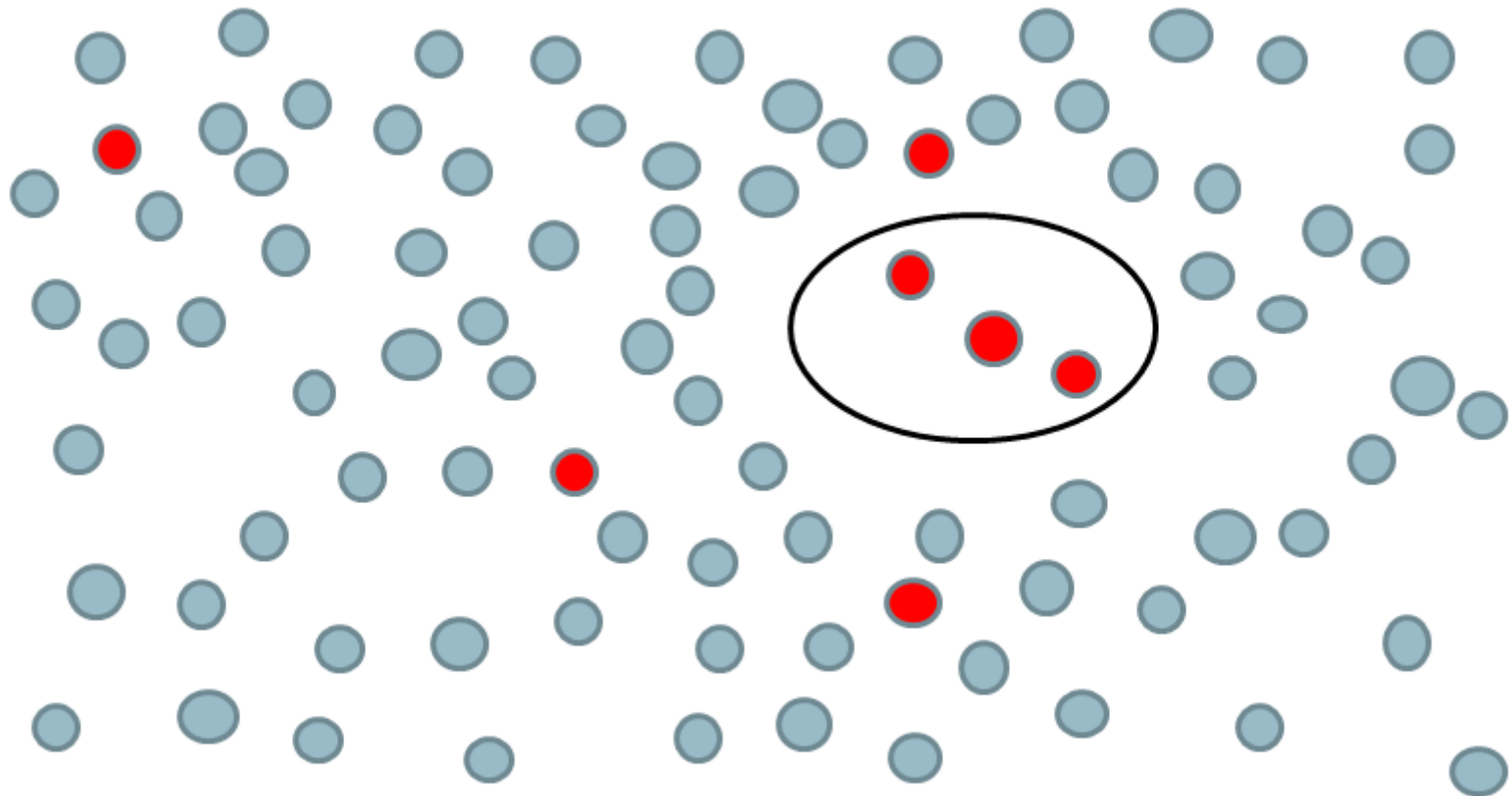
Relevante artikler i en database

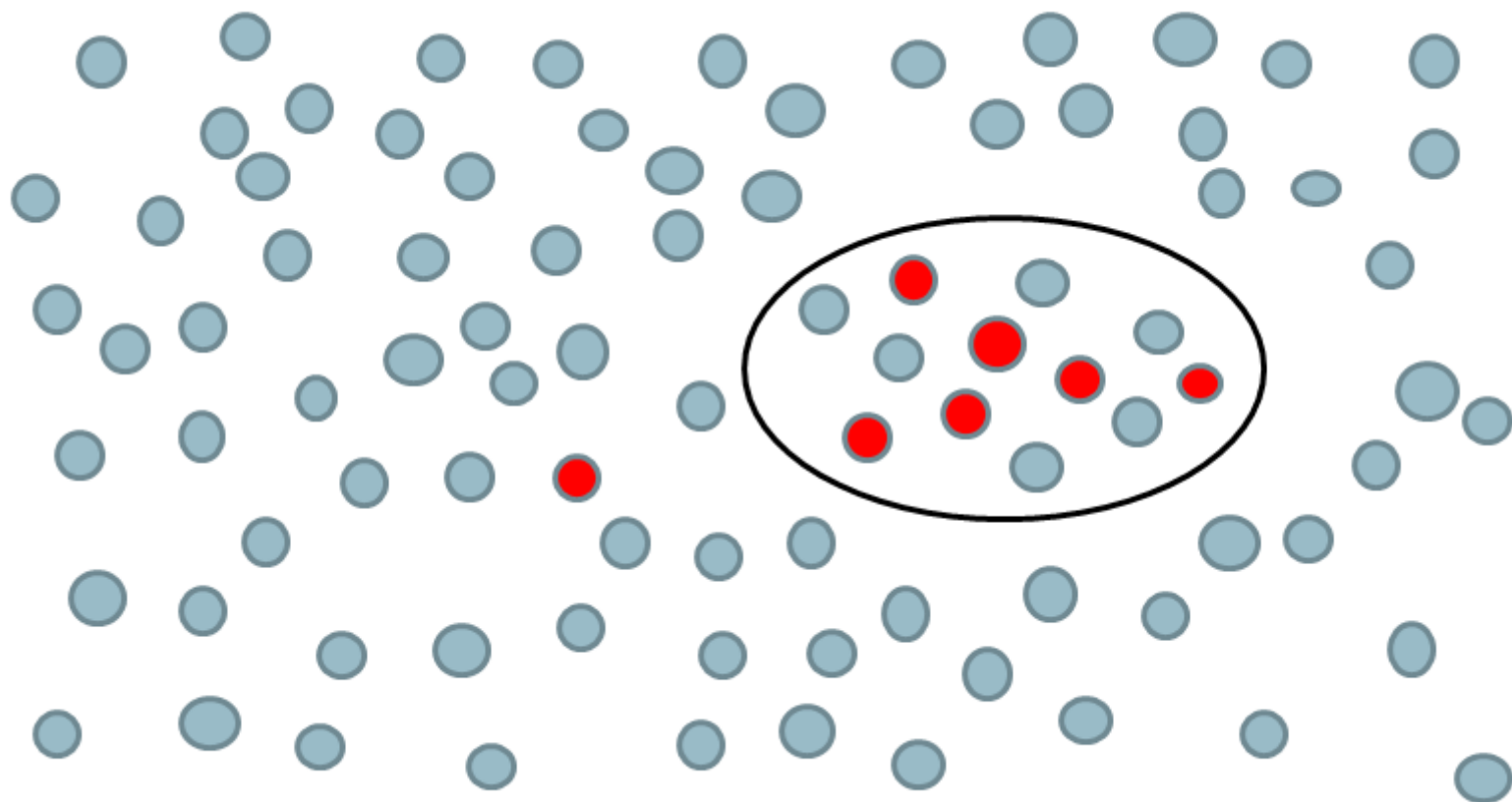
Høy treffkvote, høy nøyaktighet

Høy nøyaktighet, lav treffkvote

Relativt høy treffkvote, lav nøyaktighet

Forskjellige søkemetoder

- Spore referanser (snøballsystem)
  - bygge på litteraturen du allerede har
  - bruke referanser og referanselister i relevant faglitteratur
  - bruke referansedatabaser (bak og frem i tiden)
- Databasesøk
  - Søke relevant litteratur ved bruk av bibliografiske databaser, søkemotorer, bibliotekskataloger og emneregister

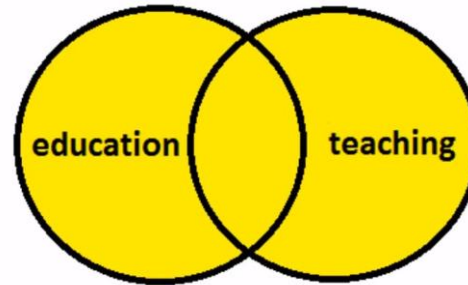
En søkestrategi består av

- valg av databaser
- valg av nøkkelord
- kombinasjon av nøkkelord (AND, OR og NOT)
- avgrensning av søket (valg av språk, tidsrom, materialtyper osv.)

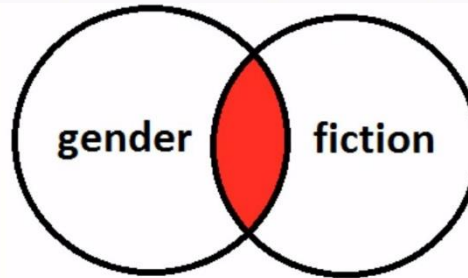

Complex (Boolean) searching

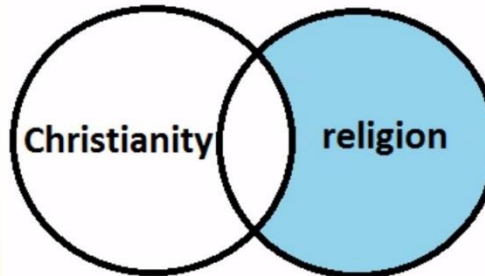
education OR teaching

gender AND fiction

religion NOT christianity

Search order and truncation

If you use a combination of AND and OR operators in a search, enclose the words to be "ORed" together in parentheses.

Example:

- (ethic* OR moral*) AND (bioengineering OR cloning OR “reproductive techniques”)

NEAR – a specific form of AND

- **NEAR** dictates that the specified terms must be within a certain number of words of each other.
- A **NEAR** operator will have a default number of words (typically 10) that defines the allowed separation, for example **NEAR/10**

Example: chocolate NEAR/10 happiness

Randi Benedikte Brodersen
Fredrik Jebsen Bråten
Anders Reiersgaard
Kolbjørn Slethel
Knut Ågotnes

Tekstens autoritet

tekstanalyse og
skrivning i akademia

UNIVERSITETSPORLAGET

Øvelse:
Lag søkeord
for å finne
flere bøker til
samme tema.

Nøkkelord til tematiske søk

- forskjellige nøkkelord til forskjellige søk og forskjellige databaser - ikke alle nøkkelord passer like godt til alle databaser
- trunkering for å øke treffkvote*
- ordkombinasjoner for å «forbedre treffkvalitet»
- oversette nøkkelord til forskjellige språk
- tesaurus og emneregister
- avansert søk eller spesialsøk for søk etter tittel, forfatter, emneord osv.

Søkeresultater

- Dokumenter forskjellige søkestrategier
- Lagre søkeresultater i databasen
- Eksporter søkeresultater til Endnote

Oppgave i informasjonssøk – ORIA (uib.no/ub)

Lag en søkestrategi til ditt mastergradsprosjekt

- Finn nøkkelord og kombinasjoner av nøkkelord
- Gjør noen prøvesøk i Oria
- Avgrens resultatet
- Diskuter søkeresultatet to og to

Forskjellige typer databaser:

- OPACs (*Online Public Access Catalogue*)
- Samkataloger og søkeredskap som søker i forskjellige kataloger (BIBSYS Ask, Worldcat)
- Søkemotorer som søker i kataloger og andre databaser (Oria)
- Bibliografier (databaser som samler litteratur uavhengig av bibliotek)
- Fagspesifikke databaser vs. allmenne databaser
- Materialspesifikke databaser (for bøker, tidsskrifter, artikler osv.)

0-9 A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

ANDRE

SIDE 1 22 databaser funnet for *Litteraturvitenskap*

- 1 **ArticleFirst (OCLC)** ” ✉ 📌 ⋮

The ArticleFirst database indexes articles from the table of contents of nearly 12500 journals, along with a list of libraries holding the journal title.

[🔗 Tilgjengelig online >](#)
- 2 **Bibliografi over norsk litteraturforskning** ” ✉ 📌 ⋮

1976-

Bibliography of Norwegian research in literature. Subject: Norwegian literature after 1500 as well as general literary criticism and theory. References to books, post-graduate theses, articles from books, annuals and journals, forewords and afterwords in works of fiction - mainly published in Norway, some published abroad - 1965- .

[🔗 Tilgjengelig online >](#)
- 3 **Bibliographie der deutschen Sprach- und Literaturwissenschaft : BDSL-Online** ” ✉ 📌 ⋮

An International Bibliography of German Literature and Literary Studies. Universitätsbibliothek Frankfurt am Main in collaboration with the German National Library. Includes about 430.000 titles, from 1985 onward.

 Open Access

[🔗 Tilgjengelig online >](#)

Litteraturkartlegging – hvorfor, hvor, hvordan, hva?

- Hvorfor søker vi forskningslitteratur, hva trenger vi den til?
- Hvor skal vi søke etter forskningslitteratur?
- Hvordan søker vi, hvilke strategier og teknikker bruker vi?
- **Hva er relevant i søkeresultatet?**
  - **Kildekritikk**

Utgangspunkt ved kildekritikk

- Hvor?
- Når?
- Hvem?
- Med hvilke formål?
- Hvordan?
- Hva?

Kildekritikk: kontekst («hvor» og «når»)

- Hva slags publikasjon er det? Er teksten publisert selvstendig eller som del av en større publikasjon (antologi, tidsskrift, ...)
- Hvor er teksten publisert? I et bredt anerkjent fagtidsskrift eller på en nettside på internett?
- Er publikasjonen fagfellevurdert?
- Under hvilke forhold er teksten skrevet og publisert (land, forfatterens situasjon osv.)
- Hvordan ble teksten tatt imot i vitenskapen, i offentligheten, ...?
- Når ble teksten publisert? Finnes det eldre / nyere utgaver av teksten?

Kildekritikk: forfatteren («hvem», «med hvilke formål»)

- Hvem har skrevet teksten, en fremtredende forfatter eller en nykommer?
- Hvem er forfatteren innenfor det faglige området?
- Hvilken faglig skole/tradisjon tilhører han/hun?
- Med hvilke formål og hvilken målgruppe ble teksten skrevet og publisert?
- Hva har andre sagt om forfatteren og/eller det forfatteren har skrevet? Har vedkommende møtt opposisjon?

Kildekritikk: teksten («hvordan», «hva»)

- saklig riktighet
- logikk
- argumentasjon
- perspektive, avgrensning
- eksplisittethet
- metode og teori
- nyhet, aktualitet
- relevans i forhold til eget prosjekt

Kildekritikk: tilknytning til andre kilder («hvordan», «hva»)

- kildehenvisning og referanseliste
- kildenes kvalitet og utvalg
- blir kildenes utvalg begrunnet
- hvordan blir kildene brukt
- hvilke kilder mangler

Plan for kurset

Del 1: Kildesøk

- Litteraturkartlegging – hvorfor, hvor, hvordan, hva?
- Praktisk litteratursøk: Søkestrategier, søketeknikker

Del 2: Kildebruk

- Kildekritikk
- **Referering: Sitat, parafrase, tekst**

Hvorfor sitere?

- Demonstrere akademisk integritet
  - Unngå plagiat: plagiat kan skje med vilje eller ufrivillig
  - Anerkjennelse andres arbeid
- Dele kunnskap, transparens
  - Være åpen i forhold til dine kilder
  - Bruke informasjon som kan verifiseres
- Sette det egne arbeid i en kontekst
  - Muliggjøre kritisk diskusjon
  - Støtte og styrke dine egne argumenter
- Utvikle egne argumenter i sammenheng med forskningen
  - Sammenligne egne resultater med forskningen
  - Utvikle en egen stemme i forskningsdiskusjonen

Kildebruk

- Tre ulike hovednivå:
  - Sitat → “Sitat” + (Kilde, årstall: sidetall)
  - Parafrase → gjengiving + (Kilde, årstall: sidetall)
  - Henvisning → referanse + (Kilde, årstall: sidetall)
- Alle former for kildebruk skal være kredittert
- Alle former for kildebruk skal kommenteres: Bruk egne ord på å forklare, utdype og vise hvorfor akkurat denne kilden / kildeteksten / dette poenget er viktig i teksten.

Paraphrasing and direct quotation

- Paraphrasing means to express the information that other authors have provided, but to write it in your own words with a reference citation.
- A direct quotation is a word-for-word transcript of another author's words written within quotation marks.

But when should I paraphrase?

And when should I quote?

Sitat, parafrase eller referat

Du skal sitere:

- når den presise ordlyden er viktig, det vil si når måten noe blir sagt på, er like viktig som hva som blir sagt - ellers bør du parafrasere eller referere
- når du absolutt har bruk for kildens autoritet
- som belegg for tekstanalyse

Sitat, parafrase eller referat

Du skal parafrasere:

- for å gjengi meningen når den presise ordlyden ikke er viktig
- når kildens stil ikke passer
- når kilden har en annen vektlegging enn du har bruk for
- for å forkorte
- for å vise forståelse

Sitat, parafrase eller referat

Du skal referere:

- for å gjengi kjernen i kilden
- for å utelate unødvendige detaljer
- for å gi en generell presentasjon av kilden

Upålitelig referering

- Manglende referanser
- Ufullstendige eller feilaktige referanser
- Bruk av sekundærkilder
- Plagiat av referanser
- Kortveier på bekostning av akademisk integritet

«Plagiarism» of references

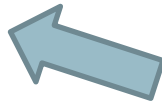
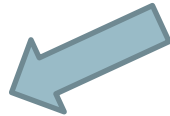
Author A:
55% of 625 glaciers are growing.

Author B:
555 of 625 glaciers are growing (A).

Author C:
555 of 625 glaciers are growing. (A)

New authors:
555 of 625
glaciers are
growing. (A)

Notes, scribblings, preliminary texts

- Do not store information in notes
- Reading and writing
- Do not try to get it perfect at once
- Finalize chapters
- Deadlines

- No recipes for writing
- Writing problems are part of the writing process, not personal failures

SØKING

SKAFF DEG OVERSIKT

PLANLEGG SØKET DITT

GÅ I DYBDEN

LESING

LESEMÅTER

LESING OG SKRIVING

KOLLOKVIER

ARGUMENTASJON I TEKST

AKADEMISKE SJANGRER

SKRIVING

STRUKTUR

SPRÅK OG STIL

SKRIVEPROSSEN

FORMELLE KRAV

FORMIDLING

KILDEBRUK OG
REFERANSER

HVORDAN REFERERE?

HVORFOR REFERERE?

REFERANSESTILER

KILDEVURDERING

Kategorier

Om Søk & Skriv

Kontaktinformasjon

www.sokogskriv.no

New to PhD?

REVIEW AND DISCOVER

learn about:

- [reviewing literature](#)
- [discovering your field](#)
- [systematic review searching](#)
- [referencing](#)
- [reference managers](#)

SHARE AND PUBLISH

learn about:

- [reasons to publish](#)
- [where to publish](#)
- [submitting articles](#)
- [co-authorship](#)
- [copyright](#)
- [Open Access](#)

EVALUATION AND RANKING

learn about:

- [citation impact](#)
- [bibliometric funding - Denmark](#)
- [weighted funding - Norway](#)

Kontakt oss gjerne igjen!

ubbhf@ub.uib.no

